

Laholms kommun

Rektorn vid Ysbyskolan

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Ysbyskolan
i Laholms kommun

Tillsyn i Ysbyskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Laholms kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samfliga skolenheter i kommunen.

Ysbyskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 12 mars 2013 och den 4 april 2013.

Fakta om skolan

Ysby skola ligger mitt i samhället Ysby som ligger cirka 6 kilometer sydost om Laholm. Skolan bedriver verksamhet i förskoleklass och årskurs 1–3. Det går 36 elever i skolan varav 10 i förskoleklass. Undervisningen bedrivs i åldersblandade grupper. Eleverna i årskurs 3 får en dag i veckan undervisning vid en annan skolenhet som heter Vallbergaskolan i ämnena slöjd, idrott och hälsa, svenska, engelska samt natur- och samhällsorienterande ämnen. Skolans lokaler är i behov av renovering. Skolan leds av en rektor som även är rektor för Vallbergaskolan. Vid skolan bedrivs även fritidshemsverksamhet av ett föräldrakooperativ, varför den verksamheten inte är bedömd av Skolinspektionen i samband med denna tillsyn.

Av Skolverkets statistik framgår inga resultat då elevantalet i årskurs 3 är för litet. Av skolans uppgifter från de nationella ämnesproven i matematik och svenska år 2009–2012 framgår att måluppfyllelsen har förbättrats. Från att det år 2009 var 20 procent av eleverna som nådde målen i matematik är det år 2012, 100 procent av eleverna som gör det. I svenska var det år 2009, 40 procent av eleverna som nådde målen, medan det år 2012 är 100 procent. Av skolans sammanställning för övriga ämnen höstterminen 2012 framgår att det finns elever som inte kommer att nå målen i alla ämnen.

Helhetsbedömning

Ysby skola har stora behov av utveckling för att kunna erbjuda eleverna en stimulerande lärmiljö. Läromedel i natur- och samhällsorienterande ämnen behöver uppdateras och inomhusmiljön behöver renoveras samt tryggas ur ett arbetsmiljöperspektiv. Skolan har under de senaste åren bytt både rektor och lärare ett flertal gånger. Detta har fått negativa konsekvenser för arbetet i skolan. Det har även fått som konsekvens att skolan till stor del saknat pedagogisk ledning och ett systematiskt kvalitetsarbete. Detta innebär att det finns stora behov av att bygga upp ett strukturerat arbete i Ysbyskolan, något som under innevarande läsår har påbörjats. Många faktorer avseende skolans organisation och förutsättningar är fortfarande osäkra och då det är en förhållandevis liten

skolenhet blir denna också sårbar. De flesta förändringar påverkar eleverna på ett mer påtagligt sätt än vid en större skolenhet.

Även om kunskapsresultaten vid skolan har förbättrats visar tillsynen att det finns elever som inte får sina stödbehov tillgodosedda, varför skolan behöver utveckla sitt arbete med särskilt stöd. Lärarna i Ysbyskolan behöver också tydliggöra målen för elever och föräldrar samt utveckla ett gemensamt arbete kring hur eleverna ska ges ett reellt inflytande i undervisningen. Även om eleverna upplever att de är trygga i skolan finns behov av insatser för att studieron ska förbättras. De lärare som nu arbetar i skolan arbetar aktivt med detta och har sett ett förbättrat resultat. Arbetet är dock inte systematiskt och bland annat finns behov av att arbetet blir synliggjort i skolans plan mot kränkande behandling.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Laholms kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 28 augusti 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Laholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har.

Motivering

Av skollagen framgår att rektorn ansvarar för att eleverna och deras vårdnadshavare får information om huvuddragen i de bestämmelser som gäller för utbildningen. Av läroplanen framgår att skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan.

Enligt rektorns uppgifter ska elever och vårdnadshavare bli informerade om målen för utbildningen via skriftliga individuella utvecklingsplaner och pedagogiska planeringar. Av intervjuerna med elever framgår dock att de inte har någon bild av vilka mål som finns inom olika ämnen.

Lärarna menar att de kan tydliggöra målen bättre än vad de gör i nuläget, men att det varit så pass mycket praktiskt att lösa under läsåret att de ännu inte kommit dithän. Rektorn betonar att det överlag varit problematiskt att bygga upp gemensamma arbetsätt vid skolan under en tid med många byten av lärare och rektorer.

Rektorn ska se till att elever och vårdnadshavare får tydlig information om utbildningens mål.

Författning

4 kap 14 § skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, rättigheter och skyldigheter

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Laholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Utformningen av inflytandet ska anges i planeringen av verksamheten och skolan ska ha en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.

Motivering

Av skollagen framgår att elever ska ges inflytande över utbildningen. Informati- onen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad och den närmare utformningen av inflytandet ska anges i samband med planeringen av verksamheten. Av läroplanen framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att utbildningen utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

I intervjun ger eleverna vid Ysbyskolan konkreta exempel på att de har infly- tande i undervisningen. Däremot menar de att det ser olika ut beroende på vil- ken lärare som för tillfället arbetar i skolan. Intervjuade lärare uppger att de inte fört någon diskussion kring hur man på skolan ska arbeta så att elevinfly- tandet ökar i takt med elevernas ålder och mognad. Lärarna menar precis som eleverna att det blir upp till personalen att själv avgöra. Av intervjun med rek- torn framgår vidare att det inte finns någon dokumenterad planering av verk- samheten, varför det heller inte finns angivet hur elevinflytandet ska utformas.

Rektorn ska därför tillsammans med lärarna bestämma hur elevernas infly- tande ska utformas och tillse att detta framgår av en planering av verksamhet- en.

Författning

4 kap 9 och 14 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero**Bedömning**

Laholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Skolan ska bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska vidare se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

I Ysby skola pågår ett aktivt arbete med att skapa trygghet och studiero. Enligt de lärare som nu arbetar på skolan reagerade de på att det när de började arbeta på skolan fanns ett klimat där elever där elever inte visade respekt för varandras åsikter och tankar. Studieron var också bristfällig. Detta har lärarna arbetat för att förändra. Genom att via det som skolan kallar för livskunskap ta upp frågor som exempelvis hur man ska vara mot varandra och genom att organisera om fördelningen av grupper och klasser har ett större lugn bland eleverna skapats. Dock kan arbetet inte anses vara målinriktat och systematiskt då detta arbete är beroende av den nuvarande personalen. Det saknas även en aktuell plan mot kränkande behandling. Lärarna har försökt att genomföra en kartläggning av vilka behov som finns vid skolan, men då de upplever att eleverna är trygga och det inte förekommer några kränkningar har de haft svårt att beskriva vilka åtgärder som de ska genomföra. Dock har lärarna uppmärksammat ett behov vid skolan att arbeta med att förebygga traditionella könsmonster. Enligt rektorn är arbetet med likabehandlingsplanen prioriterat, men har inte hunnit färdigställas av diverse anledningar.

Av denna anledning är det väsentligt att rektorn tillser att arbetet för att förebygga och motverka kränkande behandling blir målinriktat och systematiskt och även innebär att en plan årligen upprättas vid skolan.

Författning

6 kap 6 och 8 §§ skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Laholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Eleverna ska få det särskilda stöd som utredningen visar att de behöver.
- Resursfördelning och stödåtgärder ska anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör.

Motivering

Av skollagen framgår att en elev som är i behov av särskilt stöd ska ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska kunna nå de nationella målen. Av läroplanen framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att resursfördelningen och stödåtgärderna anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör.

I Ysbyskolan finns det, enligt intervjuade lärare, elever som inte får sina stödbehov tillgodosedda. Enligt rektorn har detta främst berott på en felaktig tjänstefördelning som innebär att en lärare undervisade många elever medan en annan undervisade några få. Detta har emellertid rättats till genom en omorganisation. Rektorn berättar att skolan har ett gott samarbete med elevhälsan, men att den bristande kontinuiteten på ledningssidan fått konsekvenser för skolan även i detta avseende. De intervjuade lärarna anser att uppföljningen av arbetet med särskilt stöd inte varit tillräcklig vilket har inneburit att åtgärder inte har vidtagits. Däremot framkommer att lärarna gjort anpassningar för att möta elevernas behov så gott som de kunnat under rådande omständigheter. Rektorn uppger att det fortfarande finns elever som inte får sina stödbehov tillgodosedda då resursfördelning och stödåtgärder inte har anpassats utifrån de utredningar som genomförts. Rektorn planerar att införa tydliga rutiner för hur skolan ska identifiera, utreda och vidta åtgärder för att elever i behov av särskilt stöd ska få dessa tillgodosedda.

Rektorn ska tillse att resursfördelningen och stödåtgärderna anpassas till elevernas behov samt att eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att det finns behov av.

Författning

3 kap 8–10 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Laholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska se till att det dagliga arbetet är inriktat mot elevernas utveckling och lärande och mot att de nationella målen uppfylls.
- Rektorn ska ha god kunskap om det inre arbetet i skolan och särskilt verka för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen.
- Rektorn ska se till att lärarna får kontinuerlig pedagogisk ledning i syfte att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.
- Rektorn ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Av skollagen framgår att det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Av läroplanen framgår att rektorn har ansvar för skolans resultat och för att de följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Ysby skola saknar gemensamma rutiner och strukturer för sitt arbete. Enligt de intervjuade beror detta bland annat på att det skett många byten avseende lärare vid skolan. Under innevarande läsår har till exempel förskoleklassen under höstterminen haft nio olika lärare och undervisning i grundskolan har emellanåt fått genomföras av personal som saknar utbildning för att undervisa. Tillsynen visar att det under de senaste läsåren dessutom förekommit täta rektorsbyten, vilket försvårat möjligheterna att som ledare ha god kunskap om det inre arbetet i skolan. Enligt intervjuerna har personalen under vissa perioder fått klara sig själva på skolan. Enligt de intervjuade har detta också inneburit att det saknats någon som tagit ansvar för att verksamheten som helhet inriktats mot de nationella målen och att det heller inte genomförs ett systematiskt kvalitetsarbete. Enligt rektorn kan bristande fokus på de nationella målen vara en förklaring till de mycket låga kunskapsresultat som skolan haft tidigare.

Tillsynen har också kunnat se att den bristande kontinuiteten i verksamheten fått negativa konsekvenser för eleverna. För att skolan under ledning av rektorn ska kunna utarbeta ett gemensamt arbete för utveckling av utbildningen behöver huvudmannen tillse att det nu skapas kontinuitet i skolans arbete. Under innevarande läsår har åter igen en ny rektor kommit som ansvarig för skolan. Denna rektor har för avsikt att planera, följa upp och utveckla verksamheten.

Rektorn ska tillse att det dagliga arbetet är inriktat mot elevernas utveckling och lärande och särskilt verka för att skolan utvecklas. Vidare ska rektorn tillse att det vid skolan bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete.

Författning

2 kap 9 § skollagen

4 kap, 4 och 5 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Laholms kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Utbildningen ska bedrivas i ändamålsenliga lokaler
- Eleverna ska ha tillgång till utrustning, böcker och andra lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning och för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.
- Eleverna ska ha tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Motivering

Av skollagen framgår att det för utbildningen ska finnas de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Det framgår också att eleverna ska ha tillgång till skolbibliotek.

Underhållet av den lokal som Ysbyskolan bedrivs i har under flera år varit eftersatt. Detta innebär att lokalerna är slitna och i behov av renovering. I skolans källare bedrivs undervisning i elevens val och där återfinns även skolbiblioteket. Källaren framstår enligt Skolinspektionens uppfattning som olämplig för elever att vistas i varför ärendet har överförs till Arbetsmiljöverket för vidare utredning. Enligt rektorn var det inte menat att undervisning skulle bedrivas i källaren. Rektorn framför att även hon reagerat på fukten i lokalerna samt att lokalerna är olämpliga inte minst ur utrymningsavseende i fall en olycka skulle

inträffa. Skolans skolbibliotek består enbart av ett begränsat antal skönlitterära böcker och enligt intervjuerna med lärarna och rektorn används inte skolbiblioteket i skolans pedagogiska verksamhet som ett stöd för elevernas lärande. Intervjuerna visar vidare att även underhållet avseende böcker och lärverktyg som behövs för en tidsenlig utbildning varit eftersatt vid skolan. Detta gäller särskilt läromedlen i natur- och samhällsorienterande ämnen. Detta innebär sammantaget att det för utbildningen saknas nödvändiga materiella resurser för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås.

Rektorn ska därför tillse att skolan får tillgång till nödvändiga materiella resurser och att det finns ett skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet.

Författning

2 kap 35 och 36 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Josefin Roos Wallin.

På Skolinspektionens vägnar

Ebba Svartz

Undervisningsråd

Helena Olivestam Torold

Undervisningsråd/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måloppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).